

ŠTATÚT
Ceny Združenia pre urbanizmus a územné plánovanie na Slovensku
"CENA TIBORA ALEXYHO"
(novelizovaný dňa 5.4.2023)

Prezídium Spolku architektov Slovenska (ďalej len prezídium) sa podľa čl. 7 ods. 1 a 2 Stanov Spolku architektov Slovenska na návrh Združenia pre urbanizmus a územné plánovanie na Slovensku (ďalej len ZUUPS) uznieslo na tomto štatúte:

Článok 1
Všeobecné ustanovenia

- (1) Cenu Tibora Alexyho udeľuje ZUUPS autorovi alebo autorskému kolektívu za urbanistické, krajinárske alebo územnoplánovacie diela, ktoré významnou mierou prispievajú k usmerňovaniu, riadeniu, tvorbe urbánneho a krajinného prostredia na Slovensku a k rozvoju urbanizmu a územného plánovania ako profesionálnej tvorivej činnosti (napr. návrh koncepcie rozvoja, vízie, urbanistickej štúdie, krajinskej a krajinnno-architektonickej štúdie, dopravno-urbanistickej štúdie apod.).
- (2) Pri prezentácii, v tlačovom styku a pod. môže byť používaná i skratka "Cena T. Alexyho".

Článok 2

- (1) Cenu vyhlasuje Rada ZUUPS raz za dva roky, spravidla **k 1.6. daného roka.**
- (2) Návrhy na Cenu Tibora Alexyho predkladajú autori so sídlom na Slovensku. Na Cenu Tibora Alexyho je možné nominovať návrh, ktorý bol vypracovaný v priebehu uplynulých troch kalendárnych rokov do vyhlásenia aktuálneho ročníka. Každý návrh je možné prihlásiť do Ceny Tibora Alexyho len raz.
- (3) Autori návrhov predložia:
 - a) riadne vyplnenú a podpísanú prihlášku a podpísanú prihlášku spolu s dokumentáciou a údajmi podľa pokynov v prihláške.
- (4) Autori doručia materiály podľa bodu 3 tohto článku Kancelárii SAS do 30. septembra v súťažnom roku, v ktorom bola Cena Tibora Alexyho vyhlásená, spolu s účastníckym poplatkom vo výške 90,- eur za súťažný návrh. Poplatok uhrádza autor podľa pokynov v prihláške. Termín odovzdania môže byť na základe rozhodnutia Rady ZUUPS výnimočne posunutý i na neskorší termín, pričom schválený termín musí byť uvedený v prihláške do súťaže.

Článok 3

- (1) Navrhnuté diela posudzuje a o udelení Ceny Tibora Alexyho rozhoduje sedemčlenná porota zložená z domácich a zahraničných urbanistov a územných plánovačov (územným plánovačom sa rozumejú profesie, ktoré sa na plánovaní, riadení a rozhodovaní o rozvoji

územia podieľajú). Zloženie poroty a vyhlásenie súťaže bude publikované v spolkovvej tlači a zverejnené na webovom portáli ZUUPS a SAS.

- (2) Za člena poroty nemožno vymenovať:
 - a) viac ako troch členov poroty predchádzajúceho ročníka Ceny ZUUPS alebo Ceny Tibora Alexyho,
 - b) zamestnanca Kancelárie SAS,
 - c) sekretára poroty.
- (3) Členstvo v porote zaniká:
 - a) zistením prekážky členstva podľa bodu 2 čl. 3,
 - b) vzdaním sa,
 - c) členovi, ktorý svoj návrh nominuje do Ceny Tibora Alexyho.
- (4) Porota súťaže: porota je zostavená zo zástupcov rôznych odborných organizácií. V roku 2026 to budú zástupcovia Úradu pre územné plánovanie a výstavbu, Asociácie pro urbanizmus a územní plánování (AUUP), Slovenskej komory architektov (SKA) a Českej komory architektov (ČKA), tiež zástupca Slovenskej technickej univerzity (STU), zástupca Združenia architektov K8 a zástupca vyhlasovateľa súťaže Združenia pre urbanizmus a územné plánovanie na Slovensku (ZUUPS).

Článok 4

- (1) Sekretár poroty predbežne overí, či sú doručené návrhy v súlade s podmienkami Štatútu Ceny Tibora Alexyho. Stane sa tak do dvoch týždňov od uzatvorenia prihlášok do súťaže (do polovice októbra).
- (2) O výsledku predbežného overenia návrhov vyhotoví sekretár poroty protokol o overení s odporúčaniami pre porotu.
- (3) Sekretár poroty, v spolupráci s Kanceláriou SAS pripraví zasadnutie poroty. Na zasadnutie poroty predloží sekretár všetky návrhy s vyhotoveným protokolom. Sekretár poroty podá správu o splnení podmienok návrhov a môže podať návrh na vylúčenie niektorého návrhu s zdôvodnením.

Článok 5

- (1) Porota si spomedzi svojich členov zvolí predsedu poroty v úvode rokovania. Predseda poroty riadi prácu poroty.
- (2) Návrhy, ktoré nespĺnili podmienky tohto Štatútu, porota vyradí z ďalšieho posudzovania.
- (3) Pri hodnotení návrhov budú uplatňované nasledovné kritériá:
 - a) začlenenie návrhu do širších vzťahov a väzieb – kvalita urbanistického a krajinárskeho riešenia návrhu, začlenenie riešeného územia do širších územných súvislostí, ako aj do širšieho krajinného a urbánneho prostredia,
 - b) identita – zohľadnenie kultúrno-historických aspektov, zachovaných urbanistických a krajinárskych hodnôt, charakteristických prvkov a génia loci pri riešení návrhu,
 - c) originalita – jedinečnosť, nekonvenčnosť, bezpečnosť, inkluzívnosť, udržateľnosť, tvorivosť, originalita navrhnutého riešenia a aktuálnosť výrazových prostriedkov pri návrhu formovania priestorov a hmôt
 - d) metodika – kvalita použitej metodiky riešenia návrhu s primeranou mierou reštrikcie (jej komplexnosť, flexibilita, transparentnosť a jednoznačnosť so schopnosťou udržať rozvoj v medziach neohrozujúcich stabilitu územia),
 - e) realizovateľnosť – vplyv navrhnutého riešenia na zvýšenie kvality života, zachovanie

životného prostredia, podporu hodnôt v území, reálnosť a udržateľnosť navrhnutého riešenia, inšpiratívnosť – miera, v akej môže navrhnuté riešenie slúžiť ako dobrý príklad pre realizačnú prax.

- (4) Porota posudzuje návrhy z pravidla v dvoch kolách. V prvom kole z posudzovaných návrhov vyberie návrhy nominované na Cenu Tibora Alexyho. V druhom kole porota z nominovaných návrhov rozhodne o laureátovi a o udelení Ceny Tibora Alexyho. Rozhodnutie poroty bude ukončené najneskôr do konca novembra, a to i v prípade, že porota bude rozhodovať o víťazovi v reálnom území.
- (5) Sekretár poroty vyhotoví zápis o priebehu posudzovania návrhov a o výsledkoch Ceny Tibora Alexyho. Obálka s výsledkami Ceny Tibora Alexyho bude otvorená až pri vyhlasovaní výsledkov Ceny Tibora Alexyho.
- (6) Porota má právo Cenu Tibora Alexyho i neudelieť.
- (7) Všetky posudzované návrhy možno zverejniť a vystaviť pred slávnostným vyhlásením Ceny Tibora Alexyho, avšak bez uvedenia výsledkov.
- (8) Členovia poroty i sekretár poroty sú povinní zachovávať o priebehu posudzovania návrhov a o výsledku mlčanlivosť až do slávnostného vyhlásenia Ceny Radou ZUUPS.
- (9) Porota o nominovaných dielach a laureátovi rozhodne do konca októbra a o laureátovi rozhodne do polovice novembra.

Článok 6

- (1) Cena Tibora Alexyho sa odovzdáva na Valnom zhromaždení ZUUPS, prípadne na inej akcii organizovanou ZUUPS. Odovzdávanie Ceny Tibora Alexyho sa uskutoční v kalendárnom roku, kedy bola Cena Tibora Alexyho vyhlásená, najneskôr však na vernisáži výstavy, kde budú všetky súťažné práce uverejnené.
- (2) Cenu spravidla odovzdáva prezident SAS s predsedom ZUUPS, prípadne iná osobnosť kultúrneho a verejného života, o ktorej rozhodne Rada ZUUPS (napr. vybraný renomovaný architekt či zástupca odbornej organizácie apod.).
- (3) Dokladom udelenia Ceny Tibora Alexyho je diplom a oprávnenie používať titul „Laureát Ceny Tibora Alexyho“ a právo autora označiť dielo týmto ocenením.
- (4) Ak Cenu Tibora Alexyho získa kolektív autorov, každému z tohto kolektívu bude udelený diplom.
- (5) Dokladom nominácie návrhu na Cenu Tibora Alexyho je dekrét o nominácii. Ak nomináciu získa návrh autorského kolektívu, dekrét získa každý člen autorského kolektívu.

Článok 7

- (1) Dohľad nad organizačným priebehom posudzovania návrhov Ceny Tibora Alexyho má Rada ZUUPS, ktorej úlohami sú najmä:
 - a) vyhlasovať jednotlivé ročníky Ceny Tibora Alexyho a podrobnosti účasti v nich,
 - b) vymenúvať, dopĺňať a odvolávať členov poroty a sekretára poroty,
 - c) rozhodovať o prípadných námietkach autorov,
 - d) určovať spoločenskú akciu či významnú príležitosť, na ktorej sa odovzdá Cena Tibora Alexyho.
- (2) Organizáciu a administratívu spojenú s Cenou Tibora Alexyho, jej udeľovaním a vystavovaním návrhov zabezpečuje sekretár poroty v spolupráci s Kanceláriou SAS.

Kancelária SAS zabezpečí publicitu Ceny Tibora Alexyho, nominovaných a ocenených návrhov v spolkových periodikách.

- (3) Ocenený, prípadne nominovaný návrh má právo zúčastniť sa celoeurópskej súťaže ECTP – CEU. Túto účasť zabezpečí Kancelária SAS v spolupráci s Radou ZUUPS.
- (4) Návrhy, ktoré neboli ocenené alebo nominované na Cenu Tibora Alexyho, si autori vyzdvihnú v Kancelárii SAS po skončení výstavy Ceny Tibora Alexyho. Ocenené a na Cenu Tibora Alexyho nominované návrhy zostávajú v Kancelárii SAS k dispozícii pre ďalšie výstavy SAS. Dokumentácia (okrem panelu) ocenených a nominovaných návrhov (okrem panelu), sa stáva spolu s písomnosťami z posudzovania návrhov súčasťou registratúry SAS.

Článok 8

Tento štatút Ceny Tibora Alexyho na Slovensku nadobúda účinnosť dňom 01.06.2026.

.....
prezident SAS
Ing.arch. Tibor Teplan

.....
Ing. arch. Martin Baloga
predseda ZUUPS